

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ' סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין ז.

דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף ח'.

מוסר: חפץ חיים כלל ג' אות ב' עד סוף כלל ג'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

האם אדם שלומד משנ"ב 20 דקות ביום הופך לאבא טוב יותר? | "מישהו יודע איך קונים מכונת כביסה בלי כסף?" | דירת 5 חדרים ב-25 שקלים | "כבר צפוף לי בשמים עם כל-כך הרבה מלאכים"... | 1662

הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו'

**"כשאני מטפל בשכר של פעילי אחינו, ואני נחשף
למסירות הטוטאלית שלהם למען ילדי ישראל,
לא ניתן אז שלא להתרגש ולהתמלא הערכה"**

הרב צבי לובין, מנהל מחלקת שכר ב'דרשו' ו'אחינו' משתף את קוראי 'הפוח' בחמישת הדברים שריגשו אותו במיוחד לאחר שנחשף אליהם במסגרת עבודתו | פרויקט מיוחד על הרגעים המיוחדים של משפחת 'דרשו'

2. המשוב הבלתי פוסק ממשפחות הנבחנים

במשרדי 'דרשו' קיימים מספר קלסרים עבי כרס, עמוסים במכתבים ששגרו במרוצת השנים נשות הנבחנים. כל אחת מהן עשתה זאת ביוזמה פרטית. יצא לי לעלעל בדפים הללו מספר פעמים, חלקם כבר מצהיבים ובלים מיושן, ואחרים חדשים מקרוב באו.

כל אחת כותבת במילים שלה, כל אחת בדרך שלה, יש מכתבים בעברית, יש באנגלית ויש גם מכתבים שנכתבו באידיש. הסגנונות מאוד מגוונים, והמכתבים באים גם מנשותיהם של נבחנים בשלל תוכניות, אבל יש מכנה משותף לכולם, שאותו אפשר לראות מכל אחד ואחד מהמכתבים הללו: הן מודות ל'דרשו' על המהפך שהתחולל בבתי הנבחנים. האבא נהיה אדם אחר, טוב יותר, רגוע יותר, משקיע יותר בחינוך הילדים.

על פניו אין קשר בין הדברים, האם אדם שלומד משנה ברורה כל יום במשך 20 דקות הוא בהכרח אבא יותר טוב? מסתבר שכן! הלימוד הזה, כשהוא נעשה באופן יומיומי, לא רק שהוא מאפשר לך לקיים את ההלכה ככתבה וכלשונה ומציל אותך מאיסורים

הרב צבי לובין, מנהל מחלקת שכר ב'דרשו' ו'אחינו', פעיל ב'דרשו' כבר שנים רבות. לרגל הפרויקט המיוחד על הרגעים המיוחדים של משפחת 'דרשו', משתף אותנו הרב לובין בחמישת הדברים שמהם הוא התלהב יותר מכל.

1. החומר האנושי האיכותי שמפעיל את כל המערכות האדירות

ב'דרשו'

כדי לתפעל ארגון בסדר גודל כזה, יש צורך בעובדים לא רק מסורים, אלא גם בעלי יכולות גבוהות במיוחד. בדרך כלל, בכל מקום עבודה ישנם אנשים יותר מוצלחים ויש כאלו שקצת פחות מתאימים לתפקיד הספציפי שאותו הם ממלאים.

לעומת זאת ב'דרשו' יש סיעתא דשמיא מיוחדת, שכל אדם שנכנס לעבודה משובץ לתפקיד שכאילו נתפר לפי מידותיו. לפעמים אני עומד מהצד ומתפעם לגלות בפעם המי-יודע-כמה, את היכולות הגבוהות של האנשים כאן. כל אחד בתחומו שלו. זה מגיע כמובן מניהול נכון, אבל אני רואה בזה סיעתא דשמיא מיוחדת. כשקם ארגון שכל תכליתו, מטרתו ומהותו היא זיכוי הרבים, כבר אמרו חז"ל "זכות אבותם מסייעתן".

הברורה עם פירוש ה'ביאורים ומוספים'. מדובר בספר שחולל מהפכה של ממש בעולם היהודי. הלימוד במשנה ברורה הפך להיות מעשי יותר, מחובר יותר למציאות העכשווית. הרי ההלכה אינה משתנה כמובן, היא נשארת כשהיתה מאז מתן תורה במעמד הר סיני, אבל המציאות משתנה ובהתאם לכך גם הדינים השונים, ולכן חשוב מאוד להצמיד את הדוגמאות המעשיות המצויות בימינו ללימוד, כדי שהלימוד יהיה ברור יותר, וההלכה שתעלה מתוכו תהיה מדויקת ומתאמת לבעיות ההלכתיות שאיתן אנחנו מתמודדים כיום.

5. סדרת הספרים הפופולארית 'לקראת שבת'

ספרי 'לקראת שבת', שההוצאה שלהם לאור עדיין בעיצומה, הם מבחינתי הוכחה חיה ומודגשת לכך שב'דרשו' לא שוקטים על השמרים. זה ארגון שתמיד יכול להפתיע אותך עם משהו חדש. מדובר בעצם בסוג פעילות חדש של 'דרשו', שלא היה קיים עד כה. הספרים האלו מחוללים גם הם שינוי גדול, הם שינוי את שולחנות השבת של אלפי משפחות, וכמו שאמרתי ההוצאה שלהם לאור עדיין לא הסתיימה. כיום נערכים להדפסת החלק השני של חומש במדבר, ואני מאמין שכשהמלאכה תושלם וכל הסט יהיה בחנויות הספרים, הביקוש אליו רק יגדל.

חמורים שנעשים מתוך בורות וחוסר ידיעה, אלא שהוא גם הופך אותך לאדם אחר, חיובי יותר.

3. המסירות האדירה של פעילי 'אחינו'

דיברנו עד עכשיו על 'דרשו', אבל אני רוצה לחדד נקודה אחת שממנה התלהבתי מאוד בארגון 'אחינו', שהוא בעצם זרוע הקירוב של 'דרשו'.

'אחינו' מפעיל מערך של עשרות פעילים באזורים נרחבים בארץ. יש לו פעילויות שונות, מעזרה לבחורי ישיבות, ייעוץ חינוכי ומקצועי בנושאים שונים, ליווי בחורים שמתקשים על ידי הצמדת חונכים בתוך היכלי הישיבות ועד 'פרויקט טורונטו' שהוא הפרויקט הוותיק ביותר ב'אחינו', במסגרתו מתפרסים פעילי הארגון בבתי ספר של החינוך התורני בערי השדה, ופשוט מצילים יקר מזולל. הם עוברים ילד ילד, יוצרים איתם קשר, מתמסרים אליהם בכל לבם ונפשם, ומשבצים כל אחד מהם בישיבה המתאימה לרמתו, להלך רוחו ולסגנון המשפחה שממנה הוא בא. כשאני מטפל בשכר של פעילי אחינו, ונחשף למסירות הטוטאלית שלהם למען ילדי ישראל, לא ניתן שלא להתרגש ולהתמלא הערכה.

4. המשנה ברורה במהדורת 'דרשו'

יצירת הפאר הבולטת ביותר של 'דרשו' היא ללא ספק המשנה

הסיפור היומי

אני שואל את האברכים קצת בצחוק: מישהו יודע איך קונים מכונת כביסה בלי כסף? והתחלתי להתיעץ עמם מה עושים... ואז פתאום הנהג שואל אותי: "רגע, למה בכלל אתה צריך לקנות?"

"מוותיקורים לא מפסידים"

ביום שלישי ניגש אלי אברך ואומר לי: "היום אני ממחר מאוד, ואני רוצה לנסוע עם האברך שנוסע הראשון. אולי תוותר לי על מקומך?" הסכמתי, הרי כידוע שמרן ראש הישיבה זצ"ל יסד, מוותיקורים לא מפסידים. קבעתי אפוא לנסוע עם האברך שנוסע מאוחר יותר.

בדרך, כשאני יושב בהסעה השניה, אני מקבל טלפון מאשתי: "כבר שלשה ימים שאין לנו מכונת כביסה, והערימות של הכביסה גובהות והולכות ועוד מעט אי אפשר להכנס לחדר מרוב כביסה. אני מבקשת ממך, מיד כשאתה מגיע לבני ברק, עוד לפני שאתה מגיע הביתה, תלך לקנות מכונת כביסה, ותחזור הביתה עם מכונה..."

אני שואל את האברכים קצת בצחוק: אולי מישהו יודע איך קונים מכונת כביסה בלי כסף? ... והתחלתי להתיעץ עמם ברצינות מה עושים, ואיזו מכונה לקנות, ואיך משיגים את הכסף. ואז האברך שנוהג, שואל אותי: "בשביל מה אתה צריך לקנות מכונת כביסה?" אמרתי לו: מה הכוונה? המכונה שלי שבקה

במוצאי חג השבועות, מכונת הכביסה שלי הפסיקה לעבוד. הזמנתי טכנאי לבדוק את המכונה, ולאחר בדיקה הוא 'בישר' לי שהמכונה הפסיקה לעבוד לתמיד, ועל ה'בשורה' הזו הוא לקח מאה שקלים.

כסף למכונה חדשה לא היה לי, וכמובן שכעת צריך להתחיל לחשוב מנין אני מגייס את הכסף. מכונת כביסה אינה עולה הרבה כסף למי שיש את הכסף, אבל למי שנאבק על כל שקל לגמור את החודש, הרי שמכונת כביסה זה מחיר שאי אפשר לעמוד בו כמעט.

בכולל בו אני לומד יש הסעה קבועה שמחזירה את האברכים לביתם, אבל יש אברכים שיש להם רכבים פרטיים, ומי שממחר לביתו נוסע עמם. אחד האברכים הוא דייקן מאד, והוא יוצא עם רכבו בדיוק לאחר סיום הכולל, ויש כמה אברכים שממחרים, שיש להם קביעות לחזור עמו לביתם. גם לי יש קביעות לנסוע עמו, כי אני צריך להגיע הביתה לעזור לאשתי לטפל בילדים אחרי יום שלם שהיא לבדה עם הילדים.

משלם עד הסוף עם כל ההידורים. גיסי, מפעם לפעם כשיש לו כסף מעשר, נותן לי. לפעמים 300 שקל, לפעמים 400 שקל, פחות ממאתיים שקל מעולם לא נתן לי. הפעם, לאחר שעזר לי להביא את המכונה, הוא מוציא מכיסו 100 שקל ונותן לי. התפלאתי מאוד, מה קרה היום?! אבל גיסי אינו מרבה לדבר.

אבל לפתע הבנתי. הרי ויתרתי, והקב"ה שלח לי מכונה חדשה, אז הוא גם שלח לי יחד עם זה את הפיצוי על הכסף שהוצאתי לטכנאי ללא תועלת. ברוך משלם שכר טוב!

(משנתה של תורה' קרח תשע"ח, באדיבות מכון 'ווי העמודים')

חיים, וגם שילמתי מאה שקל, בשביל וידוא שהיא אכן לא תחזור לחיים...

"לא", אמר לי הנהג, "אני מתכוון בשביל מה אתה צריך לקנות? אני מכרתי כעת את הדירה של חמותי, ויש שם מכונת כביסה במצב מצוין, אתה יכול לנסוע הרגע לשם לקחת אותה". כמוכן נסעתי מיד לביתו, והזמנתי את גיסי - שעוזר לי רבות - לבוא לעזרתי בהובלת המכונה לביתי. חזרתי לביתי בדיוק כפי בקשת אשתי, עם מכונת כביסה ביד. "מוויתור לא מפסידים!!" אבל רגע, חשבתם שכבר גמרנו? כשהקב"ה משלם, הוא

פרשת השבוע

כשהבן הגדול שלי היה ילד קטן, פעם אחת בשבת הוא רץ לאמא שלו ואמר: "היום למדתי עם אבא כך וכך, יש לי המון מלאכים בשמים! כבר נורא צפוף לי שם, עם המלאכים שלי"

הגאון רבי ישראל בונים שרייבר שליט"א, על הרווחים העצומים של נשות לומדי התורה

קיים. אז אם בעלך יבוא הביתה יותר, ויותר יעזור באמת בבית, הקושי הזה לא יהיה, אבל לעומת זה יכאבו השיניים, או חלילה כאבים אחרים. מה שנגזר על אדם יהיה, לא יעזור שום דבר.

כתוב במדרש על הפסוק "אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה ומתורתך תלמדנו", אין אדם בעולם בלא יסורים. יגע בתורה, ער כל הלילה. חש בשינו, ער כל הלילה. אשרי מי שהיסורים באים מן התורה. זאת אומרת כך, נגזר על בן אדם שהיום בלילה יהיה ער ולא ישן, אין לו בחירה, זה לא יעזור לו כלום. הוא יהיה ער היום בלילה. אבל יש לו בחירה למה זה יקרה, או שהוא יחליט ללמוד כל הלילה, ואז הוא לא הפסיד כלום כי בין כה נגזר עליו שהוא יהיה ער כל הלילה, אבל הוא הרויח לילה שלם של תורה. רווח אדיר. ולעומתו מישוהו אחר נגזר עליו גם כן להיות ער כל הלילה, אבל הוא לא מתכוון לשבת וללמוד. מגיעה השעה שתיים עשרה, הוא מתפרקד מתחת השמיכה, הולך לישון, אבל הרי נגזר עליו שהוא יהיה ער. הקב"ה שולח לו כאב שיניים. כל מי שטעם את זה, יודע שזה לא סימפטי. מסתובב ימינה, שמאלה. השיניים כואבות. עוד שעה ועוד שעה. כבר גמר את כל כדורי ההרגעה שלו ושל השכנים. הוא יודע שבבוקר הוא צריך ללכת לרופא שיניים ולהיפרד מהרבה כסף. מגיע הבוקר, הפסיקו הכאבים. הו, ברוך השם. מה ברוך ה' נגזר עליך להיות ער כל הלילה. לא רצית לשבת וללמוד, אז כאבו לך השיניים. נגמר הלילה, נגמר הכאב. מה הרווחת? בין כך היית ער כל הלילה, אבל כאבו לך השיניים כל הלילה.

כשהיו שילומים של הגרמנים ימח שמם לנפגעי הנאצים, לפני יותר משישים שנה, אבא שלי הגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל היה יכול לקבל את הסכום הכי גבוה שהיה, לאור מה שעבר עליו.

ואון בן פֶּלֶת (במדבר טז א)

"חכמות נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און" (במדבר רבה יח, כ)

כשהבן הגדול שלי היה ילד קטן, פעם אחת בשבת הוא רץ לאמא שלו ואמר: "היום למדתי עם אבא כך וכך, יש לי המון מלאכים בשמים, כבר נורא צפוף לי שם, עם המלאכים שלי". אז היא אמרה לו: "אולי תיתן לי קצת? יש לך כל כך הרבה, אולי תיתן לי קצת?". הוא היה ילד טוב, לא ידע מה להגיד. הלך לשאול את אבא שלו. אז אבא שלו אמר לו: "תגיד לאמא שכל מילה שהוא לומד, יש לה גם שכר אותו הדבר, שוה בשוה. יש מספיק, מה שיש לו יש גם לה". הילד רץ בשמחה עצומה וסיפר לאמא שלו: "תדעי לך שגם לך צפוף בשמים".

זו אמת! ילד קטן יש לו את התמימות הזו. אנחנו כבר לא מתאים לנו. אבל זו אמת! כל אשה שבעלה ישב ולמד עשר שעות 'צפוף' לה בשמים. נכון שזה קשה, אבל בשביל זה אנחנו חיים פה, להתמודד עם קשיים. אם היינו רואים את השכר של גן עדן מול העיניים לא היתה בחירה ביד האדם לנהוג לא כהוגן. אם היינו רואים כל לילה איך שיוצא דף חשבון, אחרי שהבעל יצא מהכולל, וכתוב שם עוד מאה עשרים אלף, לא היה שום נסיון. היצר הרע היה יוצא לפנסיה. בשביל שיהיה נסיון לא רואים את זה. אבל דבר אחד צריכים לדעת, לא מפסידים מזה שום דבר!

מרון הסטייפלער זצ"ל כותב, לא הובטח ללומדי תורה שיהיו עשירים, אבל הובטח להם דבר אחד, שהם לא יפסידו שום דבר מזה שהם יושבים ולומדים. מה שנגזר עליהם יהיה להם אותו הדבר. אם בעלך היה נמצא יותר בבית ויותר עוזר, לא היה לך יותר קל ממה שעכשיו כשהוא יושב ולומד. הקושי שנגזר עליך, יהיה

אבי חזר הביתה, קרע את הטפסים וזרק לפח. ותאמינו לי, הוא נפטר בלי שקל חובות. והוא אף פעם לא היה עשיר. הקב"ה דאג לו. הרעיון שהרב מטשעבין אמר הוא, הקב"ה יודע לשלוח את הפרנסה גם אם אתה מתנהג כמו שצריך. אל תעזור לו ככה. אין מצב כזה שבגלל שבעל יושב ולומד יחסר לך משהו או יהיה לך יותר קשה בחיים. אין דבר כזה. מה שנגזר עליך שיהיה לך, יהיה לך. מה שלא נגזר, תהפכי את העולם ולא יהיה. בגלל שבעלך עושה מה שהקב"ה רוצה, לא תפסידי שום דבר. רק תרויחי.

(קטעים מתוך שיחתו של הגאון רבי ישראל בונים שרייבר שליט"א גאב"ד אשדוד וראש ישיבת 'נתיב הדעת', הובאה ב'אוסף גיליונות' קרח תשע"ח)

היה מדובר בסכומי עתק. אבל בטופס של הבקשה הוא היה צריך לשנות בשביל זה איזה פרט. במקום לכתוב שההורים שלו נפטרו בקזחסטאן היה צריך לכתוב דבר אחר. היום היו מורים היתר בקלות, ואף אחד לא היה עולה בדעתו בכלל לשאול. משנים ולוקחים. מה זאת אומרת, מדוע לא לקחת מהגרמנים ימח שמם. אבל אבי שהיה יהודי ירא שמים פנה לגאון מטשעבין וצ"ל ושאל אם לעשות זאת או לא. הרב מטשיבין השיב לו: "תראה, על פי דין אפשר. אין בעיה. אבל בשביל מה בעצם אתה עושה את זה? צריך בטחון בהקב"ה שישלח את הפרנסה. אלא מה, צריכים השתדלות. העולם בנוי שצריכים השתדלות. לשקר זו לא השתדלות."

פרשת השבוע

הוא התגבר על הקשיים הטכניים, ומיהר לבשר את הבשורה לפריז - לקרובת משפחתו הנרגשת. להפתעתו, בשיחה התברר כי בביתה עשרה פתחים החייבים במזוזה, כך שהחזון איש דייק לגמרי...

דירת המישה חדרים ב-25 שקלים • וגם: מהו ביטוח החיים הזול, הכדאי והבטוח ביותר?

האמוני העוצמתי הנובע ממנה, נקבעת המזוזה על משקוף הדלת, כמו תמרור בכל יציאה וכניסה, תזכורת קבועה בכל צומת בחיים. ברגע הזה שאתה יוצא לרחוב או חוזר הביתה, רגע לפני שתצא לעבודה או לסידורים, קח זריקת אנרגיה מהתמרור שבכניסה, טול מטעני חיזוק מהתזכורת שבמשקוף: יש בורא עולם המדריך אותנו כיצד לנהוג, ואם נעשה כהוראותיו וכמצוותיו - חיינו יתנהלו בשלום ובשלווה, ברוגע ובביטחון!

בפרשת השבוע פרשת קרח, אנו עדים לטענתו של קרח, שאינו מבין מדוע בית מלא בספרי תורה טעון מזוזה בפתחו. הרי בספר התורה יש גם את הפרשות שבמזוזה, ובבית בו מצויים ספרי תורה לרוב - יש את כל מצוות התורה וגם פרשות המזוזה פעמים רבות! אם כן, מדוע בית כזה זקוק לתוספת קלף קטן ושתי פרשיות בתוכו?

אך האמת היא, שבוודאי גם בית מלא בספרי תורה חייב במזוזה. וכפי שביאר הגאון רבי אברהם יעלין וצ"ל, בהקדמת ספרו 'ארך אפיים', כי המזוזה היא כלי ייעודי וייחודי, המיועד למטרה אחת ובלעדית - להחדיר בלב ולהפנים בנשמה את האמונה בבורא עולם, שהוא מנהיג ומכוון את כל המתרחש כאן, וכולנו משועבדים לקיום רצונו. גם אם יהיו בביתנו אלף ספרי תורה המלאים בכל מצוות התורה, עדיין רק כלי שהוא מיוחד ובלעדי להחדירו בנפש - יצליח להשרישו אל תוך נשמתנו פנימה בעוצמה רבה ומוצקה.

רגע לפני שנצא מהבית, נעצור ליד המזוזה, ניתן נשיקה נרגשת ומוקירה, על תמרור התזכורת הייחודי לו זכו רק יהודים.

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"ויקח קרח" (במדבר ט"ז, א)

התחום המושקע והנחקר ביותר בעולם כולו, הוא תחום הביטחון. אין מדינה שאין לה צבא להגן עליה, ובין הצבאות - תחרות יוקרה על עוצמה ויכולות מבצעיות, המביאות את הביטחון לשיא. תקציב הביטחון נוגס בחלק ניכר מתקציב כל מדינה, ובארצות מאויימות, כמו בארץ ישראל, תקציב הביטחון הוא הגבוה ביותר מכל התקציבים האחרים!

ישיבות מטה, אימונים מורכבים, מבצעים מפרכים ותעשייה ביטחונית עניפה - מרכיבים את תפיסת הביטחון של כל מדינה. גם מפעלים עתירי ידע, מוסדות ומרכזים הומי קהל, משקיעים במצלמות נסתרות, שמירה הדוקה מסביב, טבעות אבטחה מקיפות, ומרוץ מודיעיני מעמיק, הכל כדי לספק את הביטחון המקסימלי, המאפשר לכולנו חיים שלווים ושקטים, איש תחת גפנו ותאנתו.

כבנים אהובים לאבינו שבשמים, דאג לנו אבינו להגנה הבטחונית שלנו, והעניק לנו מעטפת בטחונית מושלמת, השומרת עלינו בכל עת, היא המצוה לקבוע מזוזה. המזוזה היא אותה יריעת קלף קטנה ומהודרת, בה כתובות פרשת 'שמע ישראל' - ואהבת' ופרשת 'והיה אם שמוע'. המזוזה מעטרת את פתח הבית, קבועה במשקוף הכניסה, כדי להזכירנו מי בעל הבית בעולם, מי מנחה אותנו ומנהיג אותנו, ומי דואג לנו ושומר עלינו באמת, היום וגם בעתיד.

הרמב"ם מבאר, כי בשל תוכנה הייחודי של המזוזה, והמסר

אשרינו שזכינו שיש לנו מטען אנרגיה ביציאה ובכניסה לבית, משהו ששומר על בטחוננו האישי.

לפיכך, כמה כדאי לוודא לפני רכישת המזוזה, שהיא כשרה ומהודרת באיכות מקסימלית, כדי שההגנה והביטחון שלנו יהיו מקסימליים. כמה חשוב לוודא שהמזוזה לא ניזוקה מניקיון ופגעי מזג האוויר - לוודא שההגנה שלנו אינה נפגמת, נותרת באיכות טובה ומספקת לנו ביטחון איכותי. כמה נשקיע במזוזה ככל יכולתנו, שתהיה מהודרת, ובדוקה אחת לשלוש וחצי שנים כפי שנפסק בהלכה, ונשמור על איכותה וכשרותה המיטבית.

המתנה קשה, ישועה מפתיעה!

שעת ערב מאוחרת, בבית רחב מידות אך שקט מדי בפריו, צרפת. על הספה המרופדת ישבה אשה לא צעירה, עיניה זולגות דמעות, ציפורניה נכססות בדאגה, וידיה ממוללות דפים שלוגו רפואי מתנוסס עליהם. זה עתה יצאה מרופא מומחה ובעל שם עולמי, שעבר על התיק הרפואי המלא אך לא היה איש בשורה... מזה זמן שבריאותה אינה תקינה, אך לכך כבר כמעט התרגלה - עד כמה שניתן. אלא שצערה ודאגתה נסובים עתה סביב צרתה הגדולה יותר, והיא העובדה שלא זכתה להיפקד בילדים. בית גדול ורחב מידות, ספות יפות וחדרים מאובזרים - כל אלה הם כלי מציין להכניס אושר הביתה. אך האושר עצמו - הם הילדים המתוקים, שמי יודע אם ומתי ימלאו את חלל הבית בצחקוק ילדתי וקישוטים על הקירות...

הרופא המומחה בדק את התיק כולו, והעלה את מסקנתו על הכתב: ניתוח לשיפור מצב הבריאות, ואין סיכוי - אין שום סיכוי - לזכות בילדים. המצב הרפואי ברור ונחרץ, כמו זועק לניתוח מורכב, מסוכן ומסובך. אך גם הוא לא יועיל לשינוי הסטטוס, הרופא קבע באופן ברור: אמא - היא לעולם לא תהיה!

בצר לה, ולמרות המאמץ הרב הכרוך בכך באותם ימים, מצאה דרך להתקשר לקרוב משפחתה המתגורר בבני ברק, החסיד הישיש ר' משה אהרן בויס זצ"ל. היא תינתה בפניו את המצב לאשורו, וביקשה בתחנונים כי ייכנס למי שכבר נפוץ שמו כרבן של ישראל, החזון איש זצ"ל, ויזכיר את שמה לרפואה על שולחנו של הגאון הנודע. "הן מקובלנו כי הזקוק לרפואה הולך לבקש ברכתם של צדיקים" - אמרה האשה במר יגונה - "אנא הזכירני אצל החזון איש לישועה...".

ר' משה, שצערה נגע ללבו, לא איחר לעשות כבקשתה. העלה את שמות בני הזוג על הכתב, ויצא למעונו של החזון איש אשר קידמו בלבביות, בהיותו מקורב אליו. הוא הגיש לחזון איש את הפתק בו רשומים שמות בני הזוג לישועה, רפואה וזרע של קיימא, וסיפר את הסיפור המלא - על השנים החולפות, החולי הקבוע, הניתוח המדובר, והשאיפה הכמוסה המתבדת מדברי הרופאים - לזכות בילדים.

החזון איש קרא את הכתוב בפתק, והאזין בקשב לצער העולה מהסיפור. מצחו נחרש קמטים ופניו האדימו מריכוז. הוא שתק

דקות ארוכות, ואז גזר בכוח תורתו וצדקותו: "אין לעשות ניתוח, והם גם יזכו בילדים. ואתה - קרוב משפחתה הדואג לה, צא לירושלים ורכוש מר' נחמן סופר עשר מזוזות מהודרות וכשרות, ושלח אותן אליה לצרפת, שתקבע אותן בביתה!".

ר' משה אהרן נסער, לרגעים ספורים עמד המום. סבל של שנים, המתנה מייגעת, לילות טרוטי שינה וימים אפופי דמעות - הכל תלוי במזוזה? בעזרת כמה מזוזות - ניתן להביא את האושר הנכסף לביתה, ואיש לא ידע, לא פילל ולא שיער?

עוד באותו ערב, התגבר על הקשיים הטכניים הכרוכים בכך, ומיהר לבשר את הבשורה לפריו - לקרובת משפחתו הנרגשת שלא מצאה את המילים להודות לו. להפתעתו, בשיחה התברר כי בביתה של האשה עשרה פתחים החייבים במזוזה, כך שהחזון איש דייק לגמרי, ונקב במספר המדויק הדרוש לה, בלי ידיעה מראש - כמובן!

האשה התרגשה עד אין קץ, וכבר ציפתה בקוצר רוח למזוזות המגיעות מישראל. מיד עם הגיען שבה לביתה בריצה, וביחד עם בעלה נקבעו המזוזות המהודרות בכל הפתחים בבית. היא הודיעה לרופא כי היא מוותרת על הניתוח, וציפתה בקוצר רוח לבשורות טובות...

ואלה אכן הגיעו, המזוזות חוללו את המהפך. זמן מה אחר כך נפקדה האשה בישועה, מעל ומעבר לדרך הטבע, בלי שום סיכוי מראש. בספר 'פאר הדור' המביא את הסיפור לפרטיו, מפורט גם כי אחרי הלידה התברר לאישה כי מחושיה עזובה, והיא שבה להיות בריאה, אמא מאושרת לתינוק רך ותכול עיניים, שמזוזות בפתחי ביתה חוללו מהפך בלתי נתפס!

במשך שנים, הצעידה האשה את ילדיה אל המזוזות החדשות, וסיפרה את סיפור נס ישועתן. כיצד היתה חסרת סיכוי להיות אמא, שכבה חולה ואומללה בבית וגזירת ניתוח מרחפת ממעל, ומזוזות מהודרות שנקבעו בביתה חוללו את השינוי המיוחל. הילדים היו ניגשים בזה אחר זה ומנשקים את המזוזות, כשדמעות אושר התגלגלו מקצות עיניה...

מתברר, שהמזוזה העומדת בפתח הבית, נושאת בתוכה מפתח להבאת הברכה אליו. הלא על המזוזה נאמר 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' - היא המבטיחה לנו אורך ימים ושנות חיים, בריאות איתנה וחיים מאושרים ושמחים. הרי כולנו משקיעים מאמצים ומשאבים לשפר את אורך ואיכות החיים, הרי אנו משקיעים את מיטב הכוחות, בהענקת חיים טובים יותר לילדינו - בוודאי שנשקיע במזוזה מהודרת הפותחת דלתות ומעניקה ישועות!

בית חלומות בהישג יד!

כל ימיו, היו חייו של ר' אליהו מסכת ארוכה של עוני ודוחק, עד לנקודה אחת בה התהפך הגלגל. מצעירותו, התאמץ מאוד לפרנס את משפחתו, אך כל מאמציו לא עלו יפה. את חלק הארי מהכנסתו גזלה שכירות הבית בו התגורר, שלא היה אלא בית קטן וצפוף, אך ליותר מכך - לא היתה לו יכולת כלכלית. הבית התנהל

לא להודות... עד שר' אליהו התאושש, נשימתו חזרה אליו, והוא הצליח להודות בהתרגשות רבה על הזכיה הגדולה...

דקות ארוכות התהלך ר' אליהו בתחושות הלם, תדהמה, אושר ושמחה, משולבות זו בזו, ואינו מוצא מקום להכילן. הן רק עד לפני כמה שעות היה שוכר של מחסן קטן, ועתה - ברגע אחד - הוא בעל הבית של דירת חמישה חדרים בשכונה מבוקשת! איך זה קרה? למה פתאום רכש את הכרטיס? מה גרם לו לזכיה הגדולה?

ואז הוא נזכר. שעות בודדות לפני רכישת הכרטיס ששינה את חייו, התקין בביתו מזוזה חדשה! הוא מיהר להתקשר לחבר שהעניק לו את דמי המזוזה, לספר לו כי הסגולה עבדה במהירות הבזק, שינתה את חייו באורח פלאי במהירות שיא. עד היום יושב ר' אליהו במרפסת הנוף המרווחת הצופה להרי ירושלים, מודה לבורא עולם שזיכה אותו בנחלה כזו, ורץ לנשק את המזוזה היקרה, שהביאה בכנפיה נס פלאי כל כך, ישועה מבוקשת ויוצאת דופן!

הלא כך אמרו חז"ל במסכת שבת דף כ"ג: "הזהיר במזוזה - זוכה בדירה נאה!", ור' אליהו, שסיפורו האישי מופיע בהרחבה בספר 'בשערי המזוזה', הוא דוגמא חיה לכך. הן היה גר בדירה שכורה וצפופה, כל מעבר לדירה נאה היה נראה חלום רחוק, והחלפת המזוזה בכשרה ומהודרת - העבירה אותו לבית חלומות של ממש, ושינתה את חייו לבלי הכר!

הרי כולנו היינו רוצים דירה נאה ומרחיבת דעת, שפע זורם ללא הפסקה, פרנסה בקלות וברוחב לב, ברכה בעסק, בבית ובארנק... הנה לנו סגולה עתיקה, חזקה ועוצמתית, שעובדת עד היום: מזוזה. לבדוק את המזוזה, להשקיע קצת יותר בהידורה וכשרותה, להיות זהירים במצוות המזוזה כהלכתה, תוך התחברות למסר העולה ממנה. זוהי הדרך לפתוח שערי שפע וברכה! כשאנו עומדים לעבור דירה או לשפץ את הדירה, נבטיח גם את הברכה בבית החדש, את השפע בדירה הנאה, את הרחבת הדעת והשמירה הדרושה לנו. נשקיע גם במזוזה קצת יותר...

הבדיקה שחוסכת בהוצאות...

ביום מן הימים, זימן הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל לביתו מספר אנשים, וביקש מהם ליטול על עצמם את האחריות לבדוק את המזוזות בבתי היהודים שבסביבה, לסובב על פתחי הבתים והחצרות ולוודא כי המזוזות כשרות ותקינות. הוא אף הציע להם שכר הולם בגין עבודתם, וביקש מהם להתחיל כבר ומיד בעבודה, לבדוק את מזוזות תושבי העיר.

כשהגיעה עת חלוקת השכר, נדהמו הבודקים לראות כי שכרם מגיע מקופת בית היתומים המקומי, שעמד תחת נשיאותו. הרב הוא שכיתת רגליו לגייס תרומות להחזקת בית היתומים, ובקושי רב העמיד את בית היתומים על תילו, מעניק לילדים עזובים ובודדים קורת גג וארוחה חמה שכה חסרה להם. דווקא לכן, הידיעה כי שכרם מגיע מקופת בית היתומים - עוררה תמיהה

בעוני ודוחק רב, כך שכל רעיון על מעבר לדירה נורמלית ונאה - היה כעין חלום רחוק, חסר סיכוי שיתגשם...

חבר שראה בעונו של ר' אליהו, ועקב אחרי מאמציו לשפר את המצב, הציע לו ביום מן הימים: "ראה נא, כבר ניסית את כל דרכי הפרנסה, ונראה כי משהו חוסם בעדך. אולי כדאי שתרכוש מזוזה חדשה ותקבע אותה בפתח ביתך? אולי מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת, תביא בכנפיה את הברכה המיוחלת?".

"דברי טעם אתה אומר", השיב ר' אליהו לעומתו, "האמפתייה שלך נוגעת ללב, אך עצתך אינה ברת ביצוע. לצערי - עלות רכישת מזוזה היא הרבה מעבר ליכולתי הכספית, מי כמוך יודע שאין לי סכומים כאלה!" - אמר בצער...

"ניחא, אני בטוח שזו השקעה כדאית", אמר החבר בהשתתפות ומתוך רצון כנה לסייע. "הנה לך סכום כסף, צא ורכוש לך מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת. התקן אותה בפתח ביתך, ומי יתן" - נשא עיניו לשמים - "כי המזוזה החדשה שבפתח ביתך תפתח לך את שערי השפע, ותביא בכנפיה בשורות טובות של ברכה ופרנסה!". למחרת היום, נרגש מהמחווה ומהמצוה גם יחד, עמד ר' אליהו בפתח ביתו, מזוזה מהודרת בידו האחת ופטיש כבד משקל בידו השנייה. בהתרגשות אין קץ, כשדמעות לחות זולגות מעיניו, הטיב את המזוזה למשקוף הבית וקבע אותה בעיניים עצומות למחצה, כשפיו ממלמל תפילה נרגשת...

בשעה מאוחרת יותר, יצא ר' אליהו לתפילת המנחה כמנהגו מדי יום, ועבר ליד בית כנסת הומה בשכונת רוממה בירושלים. מחוץ לבית הכנסת ניצב דוכן לא קטן, שמעליו התנוסס שלט מאיר עיניים, זועק בצבע אדום בוהק: ההגרלה מחוץ!

מעודו לא נעצר ר' אליהו ליד דוכנים כאלה, הכסף שברשותו ספור ומדוד, ונכון שחשוב כל כך לתרום למוסדות תורה וחסד, אך כרגע - הדבר אינו באפשרותו. תמיד היה נוהג לומר 'בלי נדר, לכשירחיב...', מבטיח לעצמו כי כשתובא הרווחה והברכה במצבו הכספי, אז ישתדל לתמוך במוסדות התורה ככל יכולתו...

אך הפעם, באופן מוזר וחריג מאוד, נעצר על יד הדוכן. היה זה מוסד תורני נודע, שערך התרמה משולבת בהגרלה על דירת חמישה חדרים, בשכונת הר נוף בירושלים. עד היום ר' אליהו אינו יודע להסביר למה, אבל זה מה שעשה: עצר בצד הדרך, החל מפשפש בכיסיו, שולה משם שקל ועוד שקל, עד שהגיע לעשרים וחמשת השקלים הדרושים לרכישת הכרטיס. הוא מיהר להעבירם לידי המתרים, ומילא בספח פנקס ההגרלה את שמו ומספר הטלפון שלו...

לא ברור למה עשה כך ר' אליהו, ברור רק מה קרה אחר כך. למחרת היום, בשעת ערב מאוחרת, צלצל הטלפון בביתו. מעבר לקו נשמע קולו של רואה חשבון מכובד, שבטון עמוק וכבד הודיע לו כי הוא הוא הזוכה המאושר בדירת חמישה חדרים בשכונת הר נוף בירושלים!

ההלם לנוכח ההודעה המשמחת, אינו ניתן לתיאור. ר' אליהו אחז את שפופרת הטלפון, ולא הצליח להוציא מילה מפיו - אפילו

רבת...

"הן קופת בית היתומים מדולדלת" - שאלו הבודקים, "מדוע היא המממנת את בדיקת המזוזות? מדוע צריך בית היתומים לשלם את שכרנו בגין בדיקת המזוזות בעיר?!". שאלו הבודקים בתמיהה רבה...

השיב רבי יהושע לייב כשחיוך נסוך על פניו: "זו פשוט שיטה לצמצם את הוצאות בית היתומים...", הנוכחים שמעו ולא הבינו - כיצד בדיקת מזוזות חוסכת כסף לבית היתומים? נענה רבי יהושע לייב והשיב: "הן כתוב בתורה על המזוזה 'למען ירבו ימיכם'. מי שמזוזה כשרה קבועה בדלת ביתו - הרי יש לו את הסגולה הטובה ביותר לאריכות ימים, וממילא לא יפלו

ילדיו לעול על קופת בית היתומים. כשאני בודק את המזוזות מכספי בית היתומים, אני חוסך לקופה כסף, אני מונע את היתומים הבאים חלילה..."

הסיפור הזה, המופיע בספר 'אוצרות ההלכה', מעלה מסר חשוב, אותו כדאי להפנים אל תוך הלב: המזוזה היא חגורת ביטחון, היא 'ביטוח חיים' אמיתי, חתום בתורה הקדושה! אדם החפץ בחיים, מהדר במזוזה כשרה לכתחילה, טורח לבדוק את מזוזתו מדי פעם, מתמסר להבטיח כי המזוזה שבדלתו כשרה ומהודרת!

מזוזה מהודרת בפתח הבית היא ביטוח חיים זול, כדאי ובטוח ביותר!

יהלומים מגדול ישראל

כאשר הרב שמע שהגר"א וסרמן הורה שלא להכניס לשיבה בשר משחיטתו, הוא גירש את השיבה מבית מדרשו ואף הזהיר את שאר הרבנים שלא יכניסו את "הקבוצה הפנאטית" לבית מדרשם...

מסירות נפשו של הגאון רבי אלעזר שמחה וסרמן זצ"ל ביצירת המהפכה הרוחנית בלוס אנג'לס

כאשר הרב שמע על כך, הוא גירש את הבחורים ואת רבם מבית מדרשו, והפסיק את מימון השיבה. הוא לא הסתפק בכך, אלא אף יצר קשר עם שאר רבני העיר והזהירם לבל יכניסו את הקבוצה "הפנאטית" לבית מדרשם...

התקשר מו"ר זצ"ל למרן הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל ושאלו: "האם ניתן להישאר במקום כזה?", ומרן הגר"י קמנצקי השיבו מיניה-וביה: "האם ניתן לעזוב מקום כזה?!"

וביאר מו"ר זצ"ל: אין חובה לצאת לרחובה של עיר לחפש אבידות, אך כאשר מוצאים אבידה ישנו איסור "לא תוכל להתעלם". בדומה לזה, אין חובה לחפש נפשות אבודות להשם יתברך, אך כאשר מוצאים נפשות כאלו - אסור להתעלם, ומחויבים להשיבם בתשובה ולהחזירם לאביהם שבשמים.

מו"ר זצ"ל נשאר בלוס אנג'לס כמחצית היובל, ויצר שם מהפכה רוחנית (וזכורה לטוב הרבנית פיגא רחל וסרמן ע"ה שנשארה בדטרויט הרחוקה בשנה הראשונה לשיבה בלוס אנג'לס, וממשכורתה כמורה התקיימה השיבה באותה השנה). לפני כעשר שנים התקיים כנס בישיבת 'אור אלחנן' בירושלים עבור בחורים מלוס אנג'לס שלומדים תורה בישיבות הקדושות בארץ ישראל. מאות השתתפו!

(אספקלריא, כי תצא תשע"ח)

סיפר הרה"ג רבי מנחם צבי גולדבאום שליט"א: מו"ר הגאון רבי אלעזר שמחה וסרמן זצ"ל, בנו בכורו של מרן הגה"ק רבי אלחנן זצוק"ל הי"ד, הגיע לעיר לוס אנג'לס בשנת תשי"ג לערך, בראשות קבוצה מובחרת של תשעה "אריות" (כלשונו של מו"ר זצ"ל) - מבחירי ישיבת תורה ודעת בניו-יורק. הם הגיעו לשם על פי הזמנתו של רב מקומי, שהתעטף בחלוקת דרבנן. אותו רב היה אמור לשאת בעול הגשמי של השיבה החדשה - כולל העמדת בית מדרשו כמשכנה, ומו"ר זצ"ל היה אמור להתעסק אך ורק בצד הרוחני של העמדת תלמידים והרבצת תורה.

באותן שנים לא היה אפילו נער אחד חובש כיפה בלוס אנג'לס, ומו"ר התבטא שיש לו חלום שפעם יהיה כזה... גם חלב-ישראל לא היה ניתן להשיג אז בעיר. הבחורים פנו למו"ר בבקשה שיארגן חלב-ישראל, ומו"ר שאל את הרב מה ניתן לעשות בנדון. השיבו אותו רב: "מה הבעיה? - תניח על השלחן חלב-סתם, ותספר לבחורים שזהו חלב-ישראל...".

סיפר מו"ר זצ"ל: "באותו רגע הבנתי שהבעיה איננה עם החלב (הרי ניתן להסתמך על ההיתר של מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל), הבעיה היא עם הבשר! כיצד ניתן לסמוך על השחיטה של אותו רב שאיננו אדם ישר ונאמן?! הוריתי אפוא שלא להכניס מהשחיטה של אותו רב לשיבה".

"ברית כרותה לפני הקב"ה שכל מי שמתבונן ואומר פרשת הקטורת ינצל מכל רע"

הגה"צ רבי יחזקאל בינג, ראש ישיבת המקובלים 'דברי שלום', בשיחה מיוחדת על גודל מעלת אמירת פרשת הקטורת שבכוחה להציל ממות ומכל דבר רע

בכוחה של אמירת הקטורת להצילו ממיתה לחיים. רואים מכאן את חשיבותה העצומה של אמירת הקטורת, ולא זו בלבד, אלא את חשיבותה של כל מילה לפני הקב"ה. כל מילה שיהודי אומר יש לה כח והשפעה בעולמות העליונים ובעולם הזה בו אנו חיים. נמצאנו למדים עד כמה צריך להיזהר על הפה, ולהשתמש בו בצורה מושכלת בכל עת. ועוד יש לדעת, שהזהר הקדוש בכלל לא מדבר על אמירת קטורת מתוך קלף. עצם אמירת הקטורת, גם מתוך הסיפור יש לה את כל המעלות האמורות, וכדאי מאוד לדקדק בה. אבל כשאומרים קטורת צריך לומר אותה מתחילתה ועד סופה, את הפסוקים ואת הברייתא שמפרטת את סממני הקטורת ואת הלכות הקטורת העיקריות. וצריך לומר הכל מילה במילה, עם התבוננות במילים שאומרים, כדי שיהיה אמירה עם כוונה ולא מצוות אנשים מלומדה. ובספר 'סדר היום' לרב משה בן מכיר, מוסיף שיש גם עניין גדול לומר את הקטורת מתוך קלף כשר. הוא כותב זאת כעצה טובה למי שחושש עליו ועל נפשו, ומוסיף שזה דבר גדול לבטל כל נגע וכל פגע, "ואני ערב בדבר" כלשון קודשו. מובא גם בקיצור השל"ה, שטוב לומר את פרשת הקטורת במוצאי שבת אחרי הבדלה. ראיתי צדיקים שנוהגים כך, וזה מנהג חשוב מאוד. הקיצור השל"ה כותב שאמירת הקטורת במוצאי שבת, בכוחה לשבור את כל הקליפות, וזאת גם סגולה להצליח בעסקים בכל ימי השבוע. וכן בספר הקדוש 'נועם אלימלך', בפרשת כי תשא, כותב הרבי רבי אלימלך מליזענסק, שעל ידי הקטורת אמירת הקטורת אפשר לפעול ישועות ולזכות לבני חיי ומזוני.

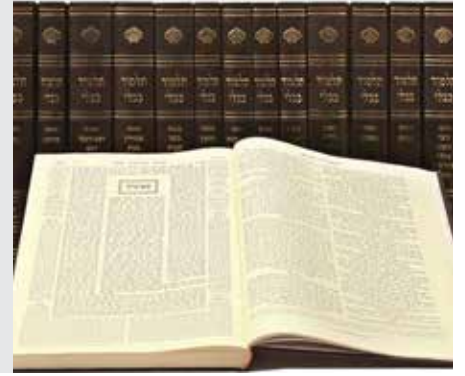
הזהר הקדוש בפרשת 'ויקהל', מבאר את גודל מעלת אמירת הקטורת. דברי הזהר נסובים על מה שכתוב בפרשתינו, שמשו רבינו אומר לאהרן הכהן, "קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבחה, ושם קטורת". התורה גם מסבירה לנו למה צריך קטורת: "כי יצא הקצף לפני ה', החל הנגף". מבאר הזהר הקדוש, שאם דבר ששובר את כל הטומאה והסטרא אחרא, כמו הקטורת, כי שום דבר אינו חביב לפני הקב"ה יותר מהקטורת. בכוח של הקטורת לבטל כל דבר רע, כשפים, מרעין בישין, דינים וכוחות הטומאה, הכל מתבטל לפני הקטורת. אומר הזהר הקדוש בדף ר"ח, ברית כרותה לפני הקב"ה שכל מי שקורא ומתבונן במעשה הקטורת ינצל מכל דברים רעים שבעולם, והאדם הקורא את פרשת הקטורת לא יינזק כל היום, ואף אחד לא יוכל לשלוט עליו. מוסיף הזהר הקדוש שאם אנשים היו יודעים כמה פרשת הקטורת חשובה לפני ה', הם היו לוקחים כל מילה מפרשה זו ועושים ממנה עטרה לראשם כמו כתר של זהב. אם אדם רואה שהדין רודף אחריו, ממשיך הזהר הקדוש, יעשה תשובה ויאמר את פרשת הקטורת, ואמירה זו תעזור שיסתלקו ממנו כל הדינים. ואפילו כשאין בית המקדש קיים, ובעוונותינו הרבים אין לנו מזבח מקטר קטורת, עצם אמירת פרשת הקטורת מצילה מכל דבר רע, מבטלת מגיפות ומיתות. במקום שבו אומרים קטורת, כל הדברים הרעים מתבטלים. ובספר 'כסא מלך' ממפרשי הזהר"ק, מבאר את דברי הזהר ואומר שאמירת הקטורת מתישה את כח הסטרא אחרא, ומסירה ממנו את כל חיותו, ואפילו מי שכבר נגזרה עליו גזירה שימות,

* 'שיתוף מבואות' ניתן לעשות בכל סוגי המאכלים והמשקאות; ויש אומרים שאף על פי כן עדיף לעשותו בפת; אך יש אומרים שעדיף לעשותו ביינ; ויש שנראה מדבריו שאין עדיפות לפת או ליינ.
* תבלינים, שאינם ראויים לאכילה בפני עצמם, לא ניתן לעשות בהם שיתוף מבואות; ובשעת הדחק יתכן שניתן להקל.
* כמות המאכל, או המשקה, הנדרשת לשיתוף מבואות, ב'מבוי' שיש בו שמונה עשרה חצרות או יותר, היא - שמונה עשרה גרוגרות, שהן כשיעור שתי סעודות.

אתמול
למדנו

חתן שקיבל ש"ס מהמחותנים, ואח"כ זכה הש"ס בהגרלה שערכה החנות. למי שייכת הזכיה?

לשליח במנין או במשקל או במדה, כל שהוסיפו לו המוכרים הרי הוא של שניהם, וחולק התוספת השליח עם בעל המעות", ע"כ. והגאון רבי משה שאול קליין שליט"א אמר לי, דמדברי הסמ"ע סקי"ח מבואר, שאם החנות נותנת הוספה בגלל השליח בלבד, יחלקו השליח והמשלח. ואם ההוספה אינה בגלל השליח דוקא, אלא כל קונה היה מקבל את ההוספה, שייכת ההוספה למשלח בלבד. ולפי"ז בנידון דידן שייכת הזכיה בהגרלה לחותן ולא לחתן, שהרי אין המבצע וההגרלה מחמת השליח כלל. וכן הסכים הגאון רבי מנדל שפרן שליט"א.

והגאון רבי חיים אהרן מונדרר שליט"א מבית שמש אמר לי, שיש לחלק בדבר, דאם החותן לא הגביל את החתן לקנות מחנות זו דוקא, והחתן היה יכול לקנות בכל חנות שירצה, אז יש לומר דהחתן יש לו צד זכות במתנה זו, שהרי הוא סיבת הקניה שם דוקא, ולכן חולקים ביניהם במתנה שעלתה בגורל. אבל אם החותן התנה עמו שיקנה שם דוקא, בוודאי אין להחתן צד זכות במתנה והכל שייך לחותן.

(ז'שמע משה', קרח תשע"ח)

שאלה: מעשה בחתן שבעת האירוסין אמר לו חותנו שיקנה לעצמו ש"ס באחת מחנויות הספרים והוא ישלם בעבור הקניה. באותו הזמן עשו בחנות ספרי 'אור החיים' מבצע, שכל הקונה מעל מאה ש"ח נכנס להגרלה על מתנה מסויימת. החתן קנה את הש"ס בסניף שלהם בבית שמש ונכנס להגרלה וזכה בגורל. ונשאלה השאלה, האם הזכיה שייכת לחתן שקנה את הש"ס בפועל, או לחותן ששילם עבור קניית הש"ס.

תשובה: הסכימו הפוסקים שליט"א שהזכיה שייכת לחתן, שהוא בעל המתנה והוא גם הקונה בפועל. אמנם עדיין יש להסתפק במעשה דומה לזה, שאירע בחתן שאמר לו חותנו שיקנה מתנה נאה עבור הכלה לפי בחירתו, והחותן ישלם את דמי הקניה במקומו. וכך עשו, וזכה החתן בהגרלה. ובנידון זה החתן הינו שליח בעלמא של החותן, והספק הוא האם הזכיה שייכת לשליח או למשלח.

והשיב הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א שיש לעשות פשרה ויחלקו ביניהם את הזכיה חלק כחלק. וכן הורה הגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א, ואמר דכן יש לנהוג בכל שליח, כמ"ש השו"ע חו"מ סימן קפג ס"ו: "היה השער קצוב וידוע, והוסיפו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה פירוש המושג 'פְּתוּתֵי מִכְתֵּת שִׁיעוּרִיָּה'?

כלחי על ידי הדבקת שיכבה ממנו למחיצה הסמוכה לצד הרביעי של ה'מבוי', ולכן, אף אם נחשיבו כשרוף, ראוי הוא לשמש כלחי. והשימוש בחפץ כלחי אינו נחשב כהנאה ממנו, כיון שאינו משתמש בחפץ עצמו, אלא רק נהנה בעקיפין מהיתר הטלטול שהוא גורם; או משום שהלחי הוא ענין של מצוה, ו"מצוות לאו להנות ניתנו", כלומר קיום מצוה אינו נחשב להנאה.

[שו"ע שסג, ת, ומשנ"ב כט-ל; ביאורים ומוספים דרשו, 28]

חפץ העומד לאיבוד מחמת איסור אכילה או הנאה, נחשב לגבי דינים מסוימים כאילו כבר איבדוהו ואינו קיים; ובלשון חז"ל: "פְּתוּתֵי מִכְתֵּת שִׁיעוּרִיָּה". ואף על פי כן, הקלו חכמינו ז"ל ואמרו שניתן לעשות 'לְחֵי' להתרת 'מבוי' מחפץ כזה, וכגון עצי אֶשְׂרָה האסורים בהנאה ועומדים לשריפה.

ונחלקו הפוסקים בטעם הדבר: יש אומרים שהוא מפני שאין שיעור לעוביו של הלחי; ויש אומרים שהוא מפני שאֶפְרָרָא ראוי לשמש

מדוע עושים 'שיתוף מבואות' על מאכל בכמות המספיקה לשתי סעודות?

בפירות, ואינה כה עיקרית.
וכמות זו, היא כנפח של שש ביצים בקליפתן (345.6-597.6 סמ"ק, לשיטות השונות), ויש אומרים כשמונה ביצים (-460.8 סמ"ק) 796.8 סמ"ק); ולכתחילה ראוי להחמיר.
[שו"ע שפו, ו; ביאורים ומוספים דרשו, 24-25]

כפי שלמדנו, כמות המאכל הנדרשת ל'שיתוף מבואות' עבור 'מבוי' שיש בו שמונה עשרה חצרות או יותר, היא - שמונה עשרה גרוגרות, שהיא השיעור הגדול ביותר הנדרש ל'שיתוף מבואות'; כלומר, שכמות זו היא כשיעור שתי סעודות, שהוא שיעור 'חשוב', משום שהוא מספיק לשתי הסעודות העיקריות של שבת, בערבית ובשחרית; שהרי בסעודה שלישית ניתן לצאת ידי חובה אף

האם ניתן לעשות 'שיתוף מבואות' במאכל המשמש לקינוח בלבד?

יש שיעור לעצמו, כפי הכמות שמקובל לאכול ממנו יחד עם הפת. וכמו כן, מאכל שאינו נאכל בפני עצמו, ולא כתוספת, אלא רק כ'קינוח' בסעודה - הכמות הנדרשת ממנו היא כפי הכמות שמקובל לאכול ממנו לקינוח בשתי סעודות.
[שו"ע שפו, ו-ז, ומשנ"ב לא לב רלט; וראה שם, מ]

בהמשך לאמור: הכמות האמורה - שתי סעודות - מתייחסת לפת, ולכל מאכל שנאכל בפני עצמו כארוחה; אולם, מאכל ש'מלפתים' בו את הפת, דהיינו, שהוא נאכל רק כתוספת לפת בסעודה - הכמות הנדרשת ממנו אינה כשיעור שתי סעודות, אלא רק כפי הכמות שאוכלים ממנו כתוספת בשתי סעודות פת; דהיינו, שלכל מאכל כזה

מהי כמות המשקה המספיקה לשתייה בסעודה אחת?

את הפת, דהיינו, שהוא משמש כמטבֵּל לפת בסעודה, וכדומה - הכמות הנדרשת ממנו היא כפי הכמות שמשמשים בה בשתי סעודות פת; ומשקה המשמש רק כ'קינוח' בסעודה - הכמות הנדרשת ממנו היא כפי הכמות שמקובל לשתות ממנו לקינוח בשתי סעודות.
[שו"ע שפו, ו, משנ"ב לה-לו, וביה"ל ד"ה מלוא; ביאורים ומוספים דרשו, 27]

בהמשך לאמור: ב'שיתוף מבואות' הנעשה במשקה, הכמות הנדרשת היא - כמות המספיקה לשתייה בשתי סעודות, שהיא שתי 'רביעיות', לפי חשבון של רביעית (86-150 סמ"ק, לשיטות השונות) לכל סעודה.
וכשם שאמרנו במאכל, כך גם במשקה - כמות זו היא רק במשקה ששותים אותו בפני עצמו, אולם משקה ש'מלפתים' בו

כ' בסיון | רבי ישראל דן ב"ר שמואל אליהו טאוב זצ"ל, האדמו"ר ממודז'יץ, בעל נחלת דן, עלי דשא

ביום זה נהגו רבים לצום ולומר קינות וסליחות שנתקנו ליום זה (כמופיע במ"ב תקס"ו) בעקבות צרות רבות ופרעות שהחלו לבוא על עם ישראל ביום זה, החל מעלילת הדם בשנת תתקל"א בעיר בלואה שבצרפת, כאשר העלילו על הריגתו כביכול של ילד נוצרי שכלל לא נרצח, ושבנו נשרפו חיים עשרות יהודים, כפי שכותב ע"כ רבינו אפרים בן יעקב מבון בספרו 'ספר הזכירה': "קהילת בלואה, אנשים נשים וטף, עלתה על המוקד עם שירת עלינו לשבח בפיה" (וצום זה מיוחס לרבינו תם).

ובהמשך, בשנים ת"ח ות"ט, בפרעות שביצעו הקוזקים האוקראינים ביהודי פולין, ושהיו מהגדולות ביותר בתולדות ישראל, במהלכן נרצחו רבבות יהודים באכזריות רבה על קידוש ה' במיתות משונות קשות ונוראיות, קהילות שלמות חרבו ואלפים רבים נטשו את עריהם ונמלטו מאימת הפורעים.

וע"כ קבעו הש"ך ליום צום ותיקן סליחות מיוחדות לכך, כמופיע בקונטרס "מגילת עיפה", וקבע תאריך זה דווקא, מאחר ויום זה לא נופל לעולם בשבת, והרב יום טוב ליפמן הלר (בעל התוס' יו"ט) כתב את הקינה "אלה אזכרה" בנוסח הקינות הנאמרות בתשעה באב על חורבן בית המקדש.

יום זה נקבע לצום גם לזכר שואת יהודי הונגריה בה נרצחו כ-564,500 יהודים. תאריך גירושם למחנות ההשמדה היה בין אייר לתמוז תש"ד, ולכך קבעו לצרפו לצום כ' סיון.

יארצייט:

ת"ח: רבי יחיאל מיכל ב"ר אליעזר הי"ד, מנמירוב, בעל שברי לוחות.

תקס"א: רבי צבי הירש ב"ר שלום זעליג זצ"ל, המגיד מנדבורנא, בעל צמח ה' לצבי, שפתי קדושים, מילי דאבות ועוד.

תרכ"ט: רבי חיים מרדכי ב"ר חלפון לבטון זצ"ל, אב"ד ארם צובא (חאלב) ובעל נכח השולחן, בן יאיר.

תרצ"ז: רבי זאב וולף ב"ר יוחנן טברסקי זצ"ל, מרחמסטריווקא, אב"ד טולטשין, בעל זוהר אור בהיר.

תש"ד: רבי אליעזר ב"ר משה פיש הי"ד, האדמו"ר מביקסאד, ועימו נרצחו אשתו ובנו רבי חיים משה הי"ד. בעל שם אליעזר.

תשכ"ה: רבי יעקב יצחק ב"ר אליעזר פלנצגר בן זצ"ל, מח"ס בית יעקב ועולת שבת, ר"י רבינו שלמה קלוגר ורב קהילת שארית עדת ישראל נ"י.

תש"ס: רבי שרגא פייביש ב"ר דוד צבי שנעבלג זצ"ל, רב בלונדון ובעל שרגא המאיר.

תשס"א: רבי רפאל ב"ר דוד ביטון זצ"ל, אב"ד הוד השרון ור"מ ביישי' פורת יוסף, בעל אמרי איש, שמחה לאיש וחיי איש.

תשס"ו: רבי ישראל דן ב"ר שמואל אליהו טאוב זצ"ל, האדמו"ר ממודז'יץ, בעל נחלת דן, עלי דשא.

לשון הרע שכבר התפרסם בעיתון - האם מותר לספרו לאדם שעדיין לא שמע ממנו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

שמכשילו באיסור קבלת לשון הרע, וכן אסור להטעים את הדברים בפני השומע. נמצא אפוא, שגם דבר גנות שכבר התפרסם בעיתון, כמעט לא מצוי שיהיה מותר לספרו.

עוד הביאו בביאורים ומוספים שה'חפץ חיים' הורה למישהו ששאלו לגבי מקרה מסויים, שימנע מלשוחח על כך אפילו עם אדם שכבר יודע עליו. וכן כותב ה'חפץ חיים' לקמן, שאפילו כאשר מספר למישהו דבר שכבר שמע אותו מאחר, עובר על לשון הרע, כיון שהתורה אסרה את עצם סיפור הגנות, וגם גורם בסיפורו שהדברים יתקבלו יותר אצל השומע, לאחר שכבר שמע אותם משני אנשים. [ואף להרמב"ם שמתיר ב'אפי תלתא' - הרי כשכוונת המספר השני להחזיק את הגנות בפני השומע ולגנותו בזה יותר, אסור].

רגיל בפי העולם, שמותר לספר לשון הרע שכבר מפורסם לכל, וכגון שכבר נכתב בעיתון וכדומה. בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', אנו רואים עד כמה הדברים אינם פשוטים, וכי כמעט לא מצוי שיצטרפו כל התנאים להתיר סיפור לשון הרע גם באופנים אלו.

בביאורים ומוספים דנים לגבי דבר שכבר התפרסם ונודע לכל, כגון שנכתב בעיתון - האם מותר לספרו לאדם שעדיין לא שמע מכך, ומביאים שיש שכתבו כי מדברי ה'חפץ חיים' בכמה מקומות מבואר שאין בזה איסור לשון הרע [ודעת הגר"נ קרליץ שכל זה הוא לדעת הרמב"ם המתיר לספר לשון הרע שסופר באפי תלתא, אך לדעות החולקות אסור גם בזה]. אלא שהיתר זה הוא רק אם מספר זאת באקראי, וכן אסור לספר זאת למי שיאמין לכך, משום

פעם נכנסו זוג להרה"ק רבי דוד מטאלנא וביקשו ישועה לזש"ק, ונתנה האישה חמש רובל לפדיון, אמר לה רבינו שצריכה לתת עוד חמישה רובל וכן המשיך לבקש עד שתבע לפדיון חמישים רובל וטבין ותקילין, וכשהסכימה הוסיף לבקש עוד. אמרה האישה: "די, חושבני ליקח חזרה את כל הכסף, השי"ת יעזור לנו גם בלי הרבי" נענה הרבי: "כעת מובטח שתיושעו..." כלומר, כל מה שביקש עוד כסף היה כדי לגרום שיבטחו בהשי"ת בעצמו!

(מפי סופרים וספרים - עה"ת - וישב)

כאשר אנו זקוקים לעזרתו של אדם מסוים נתחזק בבטחון ונזכור שאותו אדם הוא רק שליח של השי"ת לעזור לנו